

**QUÈ FA QUE UNA
PERSONA SIGUI
UN LÍDER NAT?**

David Bueno
Torrens

Professor i investigador
de genètica de la UB i
divulgador de la ciència

Metamorfosi dels líders

Les persones som una espècie grupal. Tots ens sentim integrats en un o més grups –nacional, professional, cultural, lingüístic, etc. Hi ha persones a qui, a més, també els agrada exercir el poder dins el seu grup, ser-ne líders. El lideratge, però, no és assequible a tothom; fa falta un temperament especial. Tanmateix, tothom qui ha conegut algun líder coincideix a dir que l'exercici del poder els canvia. Què fa que una persona sigui un líder nat, i per què el poder la canvia? L'anàlisi d'aquestes qüestions és important perquè, un cop els escollim, delegem en ells part de les nostres decisions. I ara ens trobem en un moment en què els nostres líders han de prendre decisions crucials, com també les prendran els altres líders (amb independència de quins considerem que són els nostres).

PER COMENÇAR, els líders nats es caracteritzen per tenir una determinada combinació neuroquímica al cervell que els estimula a exercir la dominància social, i segons un treball publicat a principis d'any presenten un nivell més baix d'estrès que la població general. No hi ha, però, massa estudis genètics ni neurocientífics sobre la capacitat de lideratge, possiblement per la reticència de molts líders a ser examinats –potser per por que es descobriixin els seus secrets, o les seves misè-

ries. En aquest sentit, fa uns anys es va publicar un treball que demostra que la meitat dels presidents que han tingut els EUA fins al 1974 (per no incloure'n cap de viu) tenien algun tipus de trastorn mental, malgrat haver exercit un lideratge clar.

FA POC ES VA PUBLICAR un estudi que indica que el 24% de les capacitats de lideratge són hereditàries, i per tant d'origen genètic, i es va identificar un gen que ens hi predisposa en major o menor grau. Aquest gen, anomenat CHRN3, correspon al receptor neuronal de l'acetilcolina, un neurotransmissor implicat en la plasticitat neuronal, en el nivell d'activació general del cervell i en els sistemes de recompensa mental. No és estrany que hi estigui implicat, perquè sens dubte l'activació del cervell és important per a la capacitat de gestió associada al lideratge, i la sensació de recompensa els estimula a

És un moment en què els nostres líders han de prendre decisions crucials, com també les prendran els altres líders

continuar exercint el poder. Però el fet d'exercir aquest poder els fa canviar.

DIVERSOS ESTUDIS han demostrat que, quan hom exerceix el poder, invariablement es torna més distant, més fred emocionalment i menys empàtic, la qual cosa li permet prendre decisions impopulars o que afectin negativament una part de la ciutadania amb més facilitat. A més, cada cop se sent més motivat a pensar en ell mateix. I aquí és on hi ha l'origen d'una clara paradoxa: si inicialment hom comença a exercir el lideratge pensant en el bé comú, l'efecte que el poder exerceix sobre el seu cervell va fent que cada cop valori més el seu propi bé, per sobre del col·lectiu. El poder social transforma el cervell. Des d'aquest punt de vista, quina diferència hi pot haver entre uns líders i uns altres? Possiblement el seu inici, perquè sens dubte també n'hi ha molts que van començar a exercir el poder pensant principalment –o únicament– en el seu propi bé, no en el col·lectiu. Aquests són els líders tòxics. En ells no es produeix cap metamorfosi, només l'agreuement de la seva condició. Mai podran recuperar els pensaments cap a la col·lectivitat, ni per un instant, perquè no els han tingut. Tant de bo els poguéssim identificar fàcilment, malgrat sovint les seves reaccions els delaten, si hom està atent.